Lietas Nr. C15187313

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2014.gada 21.maijā

Jelgavas tiesa: tiesnese D.Ruško,

tiesas sēžu sekretāre I.Revina,

piedaloties prasītāja pārstāvim /pers. A/, atbildētājam /pers. B/,

izskatīja 2014.gada 8.maijā atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasību pret /pers. B/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs/pers. C/ iesniedzis tiesā prasības pieteikumu un tā papildinājumus (lietas 24.-25.lapa) pret atbildētājiem /pers. B/ un /pers. D/, kurā lūdz piedzīt no atbildētājiem solidāri par labu prasītājam pamatparādu 4000 *euro* (Ls 2811.21), aizdevuma lietošanas procentus 1789.98 *euro* (Ls 1265,60), likumiskos nokavējuma procentus 1039.99 *euro* (Ls 730.91) un tiesāšanās izdevumus.

Prasībā norādīts, ka 2007.gada 6.decembrī prasītājs aizdevis /pers. B/ 4000 *euro* (Ls 2811.21) līdz 2009.gada 6.janvārim, ar aizdevuma lietošanas procentiem 50% apmērā no aizdevuma jeb 2000 *euro* (Ls 1405.61), par ko atbildētājs uzrakstīja parādrakstu.

Pēc parāda atdošanas termiņa iestāšanās atbildētāji aizbildinājās ar finansiāla rakstura problēmām un veikuši samaksu tikai 199.20 *euro* (Ls 140) apmērā, kas ieskaitīti aizdevuma lietošanas procentu dzēšanā.

Tā kā atbildētāji ir pielaiduši nokavējumu, prasītājs aprēķina likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2009.gada 6.janvāra līdz 2013.gada 6.maijam 1039.99 *euro* (Ls 730.91).

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un atbildētājiem ar 2007.gada 6.decembra parādzīmi nodibināta solidāra saistība, jo šādai saistībai piekrituši visi līguma dalībnieki, to apliecinot ar parakstu. Savukārt prasības pieteikuma papildinājumos norāda, ka tā kā /pers. D/ nenoliedz, ka ir galvotāja atbildētājam /pers. B/, kā arī atbildētāja vietā ir veikusi daļēju parāda samaksu, abu atbildētāju paskaidrojumi pierāda /pers. B/ faktisko maksātnespēju, kas dod tiesības celt prasību tūliņ pret /pers. D/.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1492., 1587., 1651., 1652., 1669.-1672., 1765., 1934., 1943. pantu, 1703.pant5a pirmās daļas 2.punktu.

Atbildētājs/pers. B/ iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumu (lietas 15. lapa), kurā norāda, ka ir izstāstot prasītājam par projektu „Danko", viņš izrādījis ieinteresētību, taču pats savus līdzekļus šajā projektā nevēlējās ieguldīt un piedāvājis aizdot atbildētājam 4000 *euro* (Ls 2811.21) ar noteikumu, ka pēc gada, kad būs saņemtas projekta solītās dividendes, abi sadalīs.

Pēc gada, 2009.gada janvārī, kļuva zināms, ka izmaksas projekta ietvaros tiek aizkavētas, bet 2012.gada rudenī kļuva skaidrs, ka ekonomiskās krīzes rezultātā vai arī citu iemeslu dēļ solītos naudas līdzekļus nesaņems.

Tā kā ir cietis gan prasītājs, gan atbildētājs, jo nauda tika ieguldīta projektā ar prasītāja piekrišanu cerībā uz dividendēm 2000 *euro* (Ls 1405.61), prasītājs piekrita, ka atbildētājs iespēju robežās maksās 42.69 *euro* (Ls 30).

Atbildētāja/pers. D/ rakstveida paskaidrojumā (lietas 16.lapa) papildus norāda, ka prasītājs palūdza, lai viņa paraksta vienošanos kā /pers. B/ dzīvesbiedre, kas ir informēta par līdzekļu ieguldījumu un dividendēm, tāpēc varētu uzskatīt sevi par /pers. B/ galvotāju, bet ne parādnieci. Tā kā /pers. B/ bija vienojies ar prasītāju par parāda pakāpenisku samaksu, veicot ikmēneša maksājumu 42.69 *euro* (Ls 30), uzskatījusi par nepieciešamību pārskaitīt prasītājam katru mēnesi 14.23 *euro* (Ls 10).

Paskaidro, ka šobrīd nav iespējams maksāt /pers. B/ vietā, jo veic hipotekārā kredīta maksājumus.

Prasītājs iesniedzis tiesā rakstveida atsauksmi par atbildētāju paskaidrojumiem (lietas 21.lapa), kurā norāda, ka starp prasītāju un /pers. B/ nebija vienošanās par kaut kādiem ieguldījumiem internetā izsludinātajā projektā „Danko" un šajā projektā nav piedalījies.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis /pers. A/ uzturēja prasību pilnīgi uz prasības pieteikumā norādītā pamata. Norādīja, ka pēc prasības iesniegšanas prasītājs nav saņēmis jebkādus maksājumus no atbildētājiem. Lūdz prasību apmierināt.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. B/ prasību atzina daļā par pamatparāda piedziņu. Papildus rakstveida paskaidrojumos norādītajam, paskaidroja, ka ir veicis /pers.C/ vairākus maksājumus arī pēc prasības celšanas tiesā. Nevarēja izskaidrot, kāpēc maksājumos norādīts /uzvārds/, nevis /uzvārds/. Uzskata, ka nav atbildīgs par nesaņemtajām dividendēm, tāpēc nav pamats maksāt 50 % procentus no aizdotās naudas summas.

Atbildētāja/pers. D/ tiesas sēdē neieradās. Tiesā saņemts atbildētājas iesniegums (lietas 44.lapa), kurā lūdz tiesu izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes.

Ņemot vērā atbildētājas lūgumu un lietas dalībnieku viedokli, tiesa, saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu nolēma izskatīt lietu bez /pers. D/ klātbūtnes.

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Ar lietā esošo 2007.gada 6.decembra /pers. B/ izsniegto parādzīmi (lietas 8.-9.lapa) apstiprinās prasītājas tiesības pēc saistības 4000 *euro* (Ls 2811.21) apmērā izpildes pret atbildētāju atbilstoši Civillikuma 1590.pantam, ko atbildētājs atzina tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Atbilstoši Civillikuma 1946.panta pirmajai daļai, procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Kā redzams no 2007.gada 6.decembra /pers. B/ izsniegtās parādzīmes, atbildētājs apņēmies atdot parādu un 50 % no parāda summas 2009.gada 6.janvārī.

Tiesa minēto nosacījumu vērtē kā atbildētāja apņemšanos maksāt aizdevuma lietošanas procentus 50 % apmērā no aizdevuma summas par laika periodu no 2007.gada 6.decembra līdz 2009.gada 6.janvārim, proti, 2000 *euro* (Ls 1405.61) apmērā.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Atbilstoši Civillikuma 1756.pantam pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Civillikuma 1757.pants nosaka, ka, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti.

Atbildētājs neapstrīdēja savu apņemšanos parādzīmes noslēgšanas brīdī maksāt prasītājam 50 % no aizdevuma summas, bet iebilst pienākumam maksāt aizdevuma lietošanas procentus, tos pamatojot ar projekta „Danko" darbības beigšanos un dividenžu nesaņemšanu.

Tiesa atzīst, ka, atbilstoši Civillikuma 1587.pantam, starp pusēm nodibināts aizdevuma līgums, kas uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod nevienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu tiesa var parādnieku atsvabināt no viņam neizdevīgām nokavējuma sekām gadījumos, kad viņu nevar vainot ne uzmanības trūkumā, ne vispār vieglprātībā vai nolaidībā, vai kad izpildīšana nav notikusi nepārvaramas varas dēļ.

Tiesa uzskata, ka neatkarīgi no aizdevuma mērķa, atbildētāja arguments par nespēju saņemt plānotās dividendes, piedaloties projektā „Danko" nevar būt pamats atbildētāja atbrīvošanai no aizdevuma lietošanas procentu samaksas.

Lietā iesniegtais /pers. C/ konta pārskats par laika periodu no 2012.gada 1.augusta līdz 2013.gada 2.maijam (lietas 10.-12.lapa) pierāda faktu, ka aizdevuma atmaksa uzsākta 2012.gada 4.septembrī, kopsummā veicot maksājumus 213.43 *euro* (Ls 150) apmērā, nevis kā norāda prasītājs 199.20 *euro* (Ls 140).

Atbilstoši Civillikuma 1843.pantam (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim), ja kāds samaksā tikai daļu no sava parāda, tad viņa maksājumu vispirms ieskaita vēl nenomaksātos procentos un tikai pēc tam palikušo atlikumu izlieto kapitāla dzēšanai, ja vien kreditors nav bijis ar mieru pieņemt maksājumu tieši tikai uz kapitāla rēķinu un par to kvitējis.

Ievērojot Civillikuma 3.pantā noteikto, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1843.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim) veiktie maksājumi ieskaitāmi aizdevuma lietošanas procentu dzēšanai.

Ņemot vērā tiesas konstatēto maksājumu apmēru, atzīstamas prasītāja tiesības saņemt aizdevuma lietošanas procentus par laika periodu no 2007.gada 6.decembra līdz 2009.gada 6.janvārim 1786.57 *euro* (Ls 1255.61) apmērā.

Civillikuma 1811.pantā noteikts, ka katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i. nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu.

Tiesas sēdē netika iegūti pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu veicis aizdevuma atmaksu pēc 2013.gada 2.maija un parāds būtu atdots lielākā apmērā, kas saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tādējādi secināms, ka aizdevuma lietošana turpinās sakarā ar parādnieka nokavējumu.

Civillikuma 1652.pants nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visam tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Tā kā atbildētājs nav atdevis parādu pēc parādzīmē noteiktā termiņa, tiesa uzskata, ka ir pamats likumisko nokavējuma procentu aprēķināšanai.

Veicot matemātisku aprēķinu, tiesa atzīst par pamatotu likumisko nokavējuma procentu aprēķinu saskaņā ar Civillikuma 1765.panta otro un trešo daļu par laika periodu no 2009.gada 6.janvāra līdz 2013.gada 6.maijam 1039.99 *euro* (Ls 730.91).

Rezumējot iepriekš minēto, no atbildētāja /pers. C/ piedzenams galvenais parāds 4000 *euro* (Ls 2811.22), aizdevuma lietošanas procenti 1786.57 *euro* (Ls 1255.61) un likumiskie procenti par laika periodu no 2009.gada 6.janvāra līdz 2013.gada 6.maijam 1040 *euro* (Ls 730.91), kopā 6826.57 *euro* (Ls 4797,74).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu tiesa arī atzīst prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja /pers. B/ likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765. panta pirmo daļu noteikti - seši procenti no simta gadā no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas.

Savukārt prasība daļā pret /pers. D/ noraidāma šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 1673.pantu līgums nodibina solidāru saistību tikai tad, kad līdzēji to tieši noteikuši, izteikumam jābūt nepārprotamam.

Līgumam jābūt noslēgtam starp personām, kas nodibina solidāru saistību pret kādu kreditoru. Nepietiek ar viena iespējamās solidārās saistības dalībnieka (kopparādnieka) paziņojumu kreditoram.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Atbilstoši Civillikuma 1695.pantam galvojumam ir nepieciešama rakstiska forma. Šāds noteikums attiecībā uz galvojuma formu ietverts, jo, tā kā galvojuma došana izraisa nozīmīgas izmaiņas tiesību un pienākumu izkārtojamā, tā nedrīkst izraisīt šaubas vismaz attiecībā uz nodomu uzņemties galvinieka pienākumus (*sk. Torgāns K. Saistības tiesības. I daļa. Mācību grāmata. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 101.lpp.*).

Tiesas ieskatā, parakstot /pers. B/ parādzīmi, kurā ietverts nosacījums, ka: „Manas maksātnespējas gadījumā mans parāds pāriet uz sievu (6000 €) /pers. D/ /vārds/ meitu, personas kods /personas kods/, pase /pases numurs/ izdota 23.07.2002.g.” /pers. D/ nav uzņēmusies ne solidāru atbildību, ne arī galvojuma saistību, jo šāda norāde nav vērtējama kā /pers. D/ nepārprotams gribas izteikums.

Tiesa atzīst, ka galvojums no /pers. D/ nav izteikts pietiekami skaidri un nepārprotami, tādējādi radot šaubas par atbildētājas /pers. D/ atbildību aizņēmēja /pers. B/ saistību neizpildes gadījumā.

Tiesa, pretēji prasītāja pārstāvim, uzskata, ka lietā nav pierādījumu par atbildētājas gribas izteikumu, atbilstoši Civillikuma 1404.pantam, slēgt galvojuma līgumu un atbildētājas paskaidrojumos norādītais: „/uzvārds/ palūdza, lai es parakstu minēto vienošanos kā /pers. B/ dzīvesbiedre, kas ir informēta par līdzekļu ieguldījumu un dividendēm. Tātad, es varu uzskatīt sevi par /pers. B/ galvotāju, bet ne parādnieci.” nepierāda nepārprotamu gribas izteikumu galvojuma saistības nodibināšanai.

Arī apstāklis, ka /pers. D/ laika periodā no 2012.gada 1.augusta līdz 2013.gada 2.maijam (lietas 10.-12.lapa) no sava konta pārskaitījusi maksājumus kopsummā 213.43 *euro* (Ls 150) apmērā, nerada pamatu uzskatam, ka starp pusēm nodibināta solidāra saistība vai galvojuma saistība.

Ņemot vērā minēto, konkrētajā gadījumā piemērojams Civillikuma 1508.pants un priekšroka dodama parādnieku vismazāk saistošajam iztulkojumam, jo nav saskatāma /pers. D/ gribas izteikums uzņemties galvojuma saistību.

Turklāt lietā nav iesniegti pierādījumi par /pers. B/ fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanu, kā arī, pierādījumi, ka par viņa mantu atklāts konkurss.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījuma daļai, kurā prasība noraidīta.

Prasība apmierināta 6826.57 *euro* (Ls 4797,74) apmērā, kas no prasības summas 6840.77 *euro* (Ls 4807,72) ir 99,85 %, no atbildētāja par labu prasītājam proporcionāli piedzenama samaksātā valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopsummā 507.63 *euro* (Ls 356,76).

Prasītājs iesniedzis lietā pierādījumus par izdevumiem saistībā ar zvērināta advokāta Normunda Reča palīdzību izskatāmajā lietā (lietas 28.lapa) 426.86 *euro* (Ls 300) apmērā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktā un ceturtajā daļā noteikto, tiesa atzīst, ka izdevumi par advokāta palīdzību 426.86 *euro* (Ls 300) ir piedzenami faktiskajā apmērā. Tiesas ieskatā, izdevumi par advokāta palīdzību 426.86 *euro* (Ls 300) ir samērīgi ar lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, kā arī tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā, tādējādi nodrošinot taisnīguma principa ievērošanu.

Tā kā lietas izskatīšanas gaitā ir radušies papildus ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15.66 *euro* (Ls 10,99), kas nav samaksāti, tiesa atzīst, ka minētie izdevumi proporcionāli prasības apmierinātajai daļai 99,85% jeb 15.63 *euro* (Ls 10,98) ir piedzenami no atbildētāja valsts labā, kas ieskaitāmi, norādot šādus rekvizītus: ekonomiskās klasifikācijas kods-21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, Saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Konta nr. LV51TREL2190458019000.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.un 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību daļā pret /pers. B/ apmierināt daļēji, bet prasību daļā pret /pers. D/ noraidīt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/**,** personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, galveno parādu 4000 *euro* (Ls 2811.22), aizdevuma lietošanas procentus par laika periodu no 2007.gada 6.decembra līdz 2009.gada 6.janvārim 1786.57 *euro* (Ls 1255.61), likumiskos procentus par laika periodu no 2009.gada 6.janvāra līdz 2013.gada 6.maijam 1040 *euro* (Ls 730.91), kopā 6826.57 *euro* (Ls 4797,74) un tiesāšanās izdevumus 934.49 *euro* (Ls 656.76), nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas..

Noraidīt prasību daļā par aizdevuma lietošanas procentu piedziņu 14.23 *euro* (Ls 10).

Piedzīt no /pers. B/**,** personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15.63 *euro* (Ls 10,98), uzliekot par pienākumu iesniegt tiesā līdz 2014.gada 5.jūlijam pierādījumus par 15.63 *euro* (Ls 10,98) samaksu.

Atzīt /pers.C/ tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no tiesas piespriestās, bet nepiedzītās galvenās parāda summas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2014. gada 4. jūnija apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese D.Ruško